

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Υποσχόλια (Tīkā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια (Sutta Piṭaka - Tīkā)

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Υποσχόλια
(4. Aṅguttara Nikāya - Tīkā)

01. Υποσχόλια για το βιβλίο του ενός (01. Ekakanipāta-tīkā)

16. Κείμενο για το ένα πράγμα (16. Ekadhammapāḷi)

PaliVerse

4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Υποσχόλια

01. Υποσχόλια για το βιβλίο του ενός

16. Ekaḍhammapāḷi

1. Ekaḍhammapāḷi-paṭṭhamavaggavaṇṇanā

296. Ekaḍhammapāḷivaṇṇanāyaṃ idha dhamma-saddo sabhāvattho “kusalā dhammā”tiādīsu viyāti āha - “ekasabhāvo”ti. Ekantenāti ekaṃsena, avassanti attho. Vaṭṭeti saṃsāravaṭṭe. Nibbindanattāyāti anabhiramanattāya. Virajjanattāyāti arajjanattāya. Virajjanāyāti palujjanāya. Tenevāha - “vigamāyā”ti. Rāgādīnaṃ nirodhāyāti maggañāṇena rāgādīnaṃ nirodhanattāya. Maggañāṇena nirodhanāṃ nāma accantaṃ appavattikaraṇanti āha - “appavattikaraṇattāyā”ti. Yathā khādanīyassa mukhe katvā khādanaṃ nāma yāvadeva ajjhoharaṇattāya, evaṃ rāgādīnaṃ nirodhanāṃ vaṭṭanīrodhanattāmevāti vuttaṃ - “vaṭṭasseva vā nirujjanattāyā”ti. Yasmā kilesesu khīṇesu itaraṃ vaṭṭadvayampi khīṇameva hoti, tasmā mūlameva gaṇhanto “upasamāyāti kilesavūpasamanattāyā”ti āha. Saṅkhatadhammānaṃ abhijānanaṃ nāma tattha lakkhaṇattayāropanamukhenevāti āha - “aniccādi...pe... abhijānanattāyā”ti. Sambujjhitabbāni nāma cattāri ariyasaccāni tabbinimuttassa ñeyyassa abhāvato. “Catunnaṃ saccānaṃ bujjanattāyā”ti vatvā tayidaṃ bujjanaṃ yassa ñāṇassa vasena ijjhati, tassa ñāṇassa vasena dassetuṃ - “bodhi vuccatī”tiādi vuttaṃ. Appaccayanibbānassāti amatadhātuyā.

Ussāhajanatthanti kammaṭṭhāne abhiruciuppādanāya. Visakaṇṭakoti guḷassa vāṇijasamaññā. “Kismiñci dese desabhāsā”ti keci. Ucchuraso samapākapakko cuṇṇādīhi missetvā piṇḍīkato guḷo, apiṇḍīkato phāṇitaṃ. Pākavisesena khaṇḍakhaṇḍasedito khaṇḍo, malābhāvaṃ āpanno sakkarā.

Saratīti satī. Anu anu saratīti anussati, anu anurūpā satītipi anussati. Duvidhaṃ hotīti payoJanavasena duvidhaṃ hoti. Cittasampahaṃsanatthanti pasādanīyavatthusmiṃ pasāduppādanena bhāvanācittassa paritosanattham. Vipassanatthanti vipassanāsukhattham. Upacārasamādhinā hi citte samāhite vipassanāsukhena ijjhati. Cittuppādoti bhāvanāvasena pavatto cittuppādo. Upahaññati patihaññati paṭikūlattā ārammaṇassa. Tato eva ukkaṇṭhati, kammaṭṭhānaṃ riñcati, nirassādo hoti bhāvanassādassa alabbhanato. Pasīdati buddhaguṇānaṃ pasādanīyattā. Tathā ca kaṅkhādicetokhīlābhāvena vinīvaraṇo hoti. Dametvāti nīvaraṇanirākaraṇena nibbisevanaṃ katvā. Evaṃ kammaṭṭhānantarānuyuñjanena cittaparidamaṇassa upamaṃ dassento, “katha”ntiādimāha.

Ko ayaṃ...pe... anussarīti ko ayaṃ mama abbhantare ṭhatvā anussari. Pariggaṇhantoti bāhirakaparikappitassa anussarakassa sabbaso abhāvadassanametaṃ. Tenāha - “na añño kocī”ti. Disvāti pariyesananayena vuttappakāraṃ cittameva anussarīti disvā sabbampetanti etaṃ hadayavatthuāḍippabhedam sabbampi. Idañca rūpaṃ purimañca arūpanti idaṃ ruppanasabhāvattā rūpaṃ, purimaṃ ataṃsabhāvattā arūpanti saṅkhepato

rūpārūpaṃ vavatthapetvā. Pañcakkhandhe vavatthapetvāti yojanā. Sambhāvikāti samuṭṭhāpikā. Tassāti samudayasaccassa. Nirodhoti nirodhanimittam. Appanāvāroti yathāraddhāya desanāya nigamanavāro.

297. Eseva nayoti iminā yvāyaṃ “taṃ paneta”ntiādinā atthanayo buddhānussatiyaṃ vibhāvitoti atidisati, svāyaṃ atideso payoṇavasena navasupi anussatīsu sādharmaṇavasena vuttopi ānāpānassatiādīsu tīsu vipassanattāneva hontīti iminā apavādena nivattitoti tāsaṃ ekappayoṇatāva daṭṭhabbā. Dhamme anussati dhammānussatīti samāsapadavibhāgadassanampi vacanattadassanapakkhikamevāti āha - “ayaṃ panettha vacanatto”ti. Dhammaṃ ārabbhāti hi dhammassa anussatiyā visayabhāvadassanametaṃ. Esa nayo sesesupi. Sīlaṃ ārabbhāti attano pārisuddhisīlaṃ ārabbhā. Cāgaṃ ārabbhāti attano cāgaguṇaṃ ārabbhā. Devatā ārabbhāti ettha devatāguṇasadisatāya attano saddhāsīlasutacāgapaññāsu devatāsamaññā. Bhavati hi taṃsadisepi tabbohāro yathā “tāni osadhāni, esa brahmadatto”ti ca. Tenāha - “devatā sakkhiṭṭhāne ṭhapetvā”tiādi. Tattha devatā sakkhiṭṭhāne ṭhapetvāti “yathārūpāya saddhāya samannāgatā tā devatā ito cutā tattha upapannā, mayhampi tathārūpā saddhā saṃvijjati. Yathārūpena sīlena, yathārūpena sutena, yathārūpena cāgena, yathārūpāya paññāya samannāgatā tā devatā ito cutā tattha upapannā, mayhampi tathārūpā paññā saṃvijjati”ti evaṃ devatā sakkhiṭṭhāne ṭhapetvā. Assāsapassāsanimittam nāma tattha laddhabbappaṭibhāganimittam. Gatāti ārammaṇakaraṇavasena upagatā pavattā.

Upasammāti ettha dukkhanti upasamo, nibbānaṃ. Accantameva ettha upasammāti vaṭṭattayanti accantūpasamo, nibbānameva. Khiṇoti khepeti kileseti khayō, ariyamaggo. Te eva upasametīti upasamo, ariyamaggo eva. Khayo ca so upasamo cāti khayūpasamo. Tatrācāyaṃ upasamo dhammo evāti dhammānussatiyā upasamānussati ekasaṅgahoti? Saccaṃ ekasaṅgaho dhammabhāvasāmaññe adhippete, saṅkhatadhammato pana asaṅkhatadhammo sātiso uḷāratamapaṇītatamabhāvatoti dīpetum visuṃ nīharitvā vuttaṃ. Imameva hi visesaṃ sandhāya bhagavā - “dhammānussatī”ti vatvāpi upasamānussatiṃ avoca anussarantassa savisesaṃ santapaṇītabhāvena upaṭṭhānato. Evañca katvā idha khayūpasamaggahaṇampi samatthitanti daṭṭhabbaṃ. Yatheva hi samānepi lokuttaradhammabhāve “yāvatā, bhikkhave, dhammā saṅkhatā vā asaṅkhatā vā, virāgo tesam aggamaṃkhaṇatī”tiādivacanato maggaphaladhammehi nibbānadhammo sātiso, evaṃ phaladhammato maggadhammo kilesappahānena acchariyadhammabhāvato, tasmā accantūpasamena saddhiṃ khayūpasamopi gahitoti daṭṭhabbaṃ. Vipassanattāneva hontīti kasmā vuttanti? “Ekantanibbidāyātiādivacanato”ti keci, taṃ akāraṇaṃ buddhānussatiādīsipi tathā desanāya āgatattā. Yathā pana buddhānussatiādīni kammaṭṭhānāni vipassanattāni honti, nimittasampahamaṇsanattānīpi honti, na evametāni, etāni pana vipassanattānevāti tathā vuttaṃ.

Paṭhamavaggavaṇṇanā niṭṭhitā.

16. Ekaḍhammapāli

2. Ekaḍhammapāli-dutiyavaggavaṇṇanā

298. Micchā passati tāya, sayam vā micchā passati, micchādassanameva vā tanti micchādiṭṭhi, yaṃ kiñci viparītadassanaṃ. Tenāha - “dvāsaṭṭhividhāyā”tiādi. Micchādiṭṭhi etassāti micchādiṭṭhiko. Tassa micchādiṭṭhikassa.

299. Sammā passati tāya, sayam vā sammā passati, sammādassanamattameva vā tanti sammādiṭṭhi. Pañcavidhāyāti kammassakatājhānavipassanāmaggaḥalavasena pañcavidhāya. Tattha jhānacittuppadapariyāpannaṃ ñāṇaṃ jhānasammādiṭṭhi, vipassanāñāṇaṃ vipassanāsammādiṭṭhi.

302. Pañcasu khandhesu “nicca”ntiādinā pavatto anupāyamanasikāro.

303. “Anicca”ntiādinā pavatto upāyamanasikāro. Yāva niyāmokkamanāti yāva micchattaniyāmokkamanā. Micchattaniyāmokkamanāyo pana sāmāññaphalasuttavaṇṇanāyaṃ taṭṭikāya ca vuttanayeneva veditabbo.

304. Ayaṃ tividhā saggāvaraṇā ceva hotīti kammaṭṭhappattiyā mahāsāvajjabhāvato vuttaṃ. Saggāvaraṇāya hontiyā maggavibandhakabhāve vattabbameva natthīti vuttaṃ - “maggāvaraṇā cā”ti. “Sassato loko”tiādikā dasavatthukā antaggāhikā micchādiṭṭhi. Maggāvaraṇāva hoti viparītadassanabhāvato, na saggāvaraṇā akammaṭṭhappattitoti adhippāyo. Idaṃ pana vidhānaṃ paṭikkhipitvāti viparītadassanañca na maggāvaraṇāñcāti viruddhametaṃ uddhamabhāvato. Tathā hi sati appahīnāya eva sakkāyadiṭṭhiyā maggādhigamena bhavitabbanti adhippāyena yathāvuttavidhānaṃ paṭikkhipitvā. “Na saggāvaraṇā”ti saggūpattiyā avibandhakattaṃ vadantehi diṭṭhiyā saggāvahatāpi nāma anuññātā hotīti taṃ vādaṃ paṭikkhipantena “diṭṭhi nāma saggaṃ upanetuṃ samatthā nāma natthī”ti vuttaṃ. Kasmā? Ekantagarutarasāvajjabhāvato. Tenāha - “ekantaṃ nirayasmiṃyeva nimujjāpetī”tiādi.

305. Vaṭṭaṃ viddhamsetīti maggasammādiṭṭhi kilesavaṭṭaṃ kammavaṭṭaṃca viddhamseti. Vipākavaṭṭaṃ kā nu viddhamseti nāma. Evaṃ pana attano kāraṇena viddhastabhavaṃ phalasammādiṭṭhi paṭibāhatīti vuttaṃ avasaraḍānato. Icceṭaṃ kusalanti arahattaṃ pāpetuṃ sace sakkoti, evametaṃ vipassanāya paṭisandhianākaḍḍhanaṃ kusalaṃ anavajjaṃ. Satta bhava detīti sotāpattimaggassa paccayabhūtā vipassanāsammādiṭṭhi tassa puggalassa satta bhava deti. Evamayanti pañcavidhampi sammādiṭṭhiṃ sandhāya vuttaṃ. Tenāha - “lokiyalokuttarā sammādiṭṭhi kathitā”ti. Imasmiṃ panattheti “nāhaṃ, bhikkhave, aññaṃ ekadhammampi samanupassāmi”tiādinā vutte gatimaggasaṅkhāte atthe. “Sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti”ti vuttattā “lokiā bhavanipphādikāva veditabbā”ti vuttaṃ.

306. Yathādiṭṭhīti atthabyāpanicchāyaṃ yathā-saddo, tena uttarapadatthappadhāno samāsoti āha - “yā yā diṭṭhī”ti. Tassā tassā anurūpanti taṃtaṃdiṭṭhianurūpanti attho. Samattanti anavasesaṃ. Tenāha - “paripuṇṇa”nti. Samādinanti ādimajjhapariyosānesu samaṃ ekasadisamaṃ katvā ādinaṃ gahitaṃ anissaṭṭhaṃ. Tadetanti yadetaṃ “yañceva kāyakamma”ntiādinā vuttaṃ, tadetam kāyakammaṃ. Yathādiṭṭhiyaṃ ṭhitakāyakammanti yā pana diṭṭhi “natthi tattonidānaṃ pāpa”ntiādinā pavattā, tassaṃ diṭṭhiyaṃ ṭhitakassa ṭhitamattassa anissaṭṭhassa taṃdiṭṭhikassa kāyakammaṃ. Diṭṭhisahajātaṃ kāyakammanti tassa yathādiṭṭhikassa paresaṃ hatthamuddādinā viññāpanakāle tāya diṭṭhiyā sahajātaṃ kāyakammaṃ. Na cettha vacīkammāsaṅkā uppādetabbā paṇaghātādīnaṃyeva adhippetattā. Diṭṭhānulomikaṃ

kāyakammanti yathā paresaṃ pākaṭaṃ hoti, evaṃ diṭṭhiyā anulomikaṃ katvā pavattitaṃ kāyakammaṃ. Tenāha - “samādinnaṃ gahitaṃ parāmaṭṭha”nti. Tatthātiādi suviññeyyameva. Eseva nayoti iminā yathāvuttāya diṭṭhiyā ṭhitavacīkammaṃ, diṭṭhisahajātaṃ vacīkammaṃ, diṭṭhānulomikaṃ vacīkammanti tividhaṃ hotīti evamādi atidisati. Micchādiṭṭhikassāti kammaṃ pathappattāya micchādiṭṭhiyā micchādiṭṭhikassa. “Yāya kāyaci micchādiṭṭhiyā micchādiṭṭhikassa sato”ti apare.

Diṭṭhisahajātāti yathāvuttāya diṭṭhiyā sahajātā cetanā. Esa nayo sesapadesupi. Patthanāti “idaṃ nāma kareyya”nti taṇhāpatthanā. Cetanāpatthanānaṃ vasaṇāti yathāvuttadiṭṭhigatanissitacetāsikanikāmanānaṃ vasaṇa. Cittaṭṭhapanāti cittassa paṇidahanā. Phassādayoti cetanādiṭṭhitaṇhādivinimuttā phassādidhammā. Yasmā diṭṭhi pāpikā, tasmā tassa puggalassa sabbe te dhammā aniṭṭhāya...pe... saṃvattantīti yojanā. Purimassevāti tittakapadasseva. Tittakaṃ kaṭukanti ca ubhayaṃ idha aniṭṭhapariyāyaṃ daṭṭhabbaṃ “pacchā te kaṭukaṃ bhavissatī”tiādīsu viya.

Amboyanti ambo ayaṃ. Tameva pūjanti tameva pubbe laddhapaṇiṣṇānādānādipūjaṃ. Nivesareti pavasiṃsu. Asātasannivāsenāti amadhuraṇimbanūlasaṃsaggena.

Taṃ pana paṭikkhipitvā...pe... vuttanti sabbāpi micchādiṭṭhi ekantasāvajjattā aniṭṭhāya dukkhāya saṃvattatīti adhippāyena vuttaṃ. Anantarasutteti dasamasutte. Yojetvā veditabbānīti navamasutte viya yojetvā veditabbāni. Cittaṭṭhapanāva patthanāti ettha paṇidhi cāti vattabbaṃ.

Dutiyavaggavaṇṇanā niṭṭhitā.

16. Ekadhammapāli

3. Ekadhammapāli-tatīyavaggavaṇṇanā

308. Tatiyassa paṭhame ayāthāvadiṭṭhikoti aniccādiṭṭhikāvesu dhammesu niccātiādinā uppannadiṭṭhiko. Tenāha - “tāyeva micchādiṭṭhiyā viparītadassano”ti saddhammāti ettha santo pasattho sundaro dhammo, yo manussadhammotipi vuccati. Tato hi micchādiṭṭhiko paraṃ vuṭṭhāpeyya, na ariyadhammato. Tenāha - “dasakusalakammaṃ pathadhammato”ti. Evarūpāti iminā pāthikaputtādiṭṭhe saṅgaṇhāti.

309. Sabbaññubodhisattoti sabbaññubhāgi bodhisatto. Ādi-saddena pūritapāramikā paccekabodhisattā ekaccasāvakabodhisattā ca saṅgayhanti.

310. Paramāti mahāsāvajjabhāvena paramā, ukkaṃsagatāti attho. Tesanti ānantariyakammānaṃ. Paricchedoti vipākavasena pariyosānaṃ. Vaṭṭassa mūlaṃ, tato taṃsamaṅgīpuggalo vaṭṭassa khāṇūti vuccati. Tenāha - “tāyā”tiādi. Tañce gāhaṃ na vissajjeti, tassa punapi tabbhāvāvahattā vuttaṃ - “bhavato vuṭṭhānaṃ natthī”ti, na pana sabbaso vuṭṭhānassa abhāvato. Yādise hi paccaye paṭicca ayaṃ taṃ dassanaṃ okkanto puna kadāci tappaṭipakkhe paccaye paṭicca tato sīsukkipanamassa na hotīti na vattabbaṃ. Akusalañhi nāmetaṃ abalaṃ dubbalaṃ, na kusalaṃ viya mahābalaṃ. Aññathā sammattaniyāmo viya micchattaniyāmo accantiko siyā, na ca micchattaniyāmo accantiko. Teneva papañcasūdaniyaṃ -

“Kiṃ panesa ekasmiṃyeva attabhāve niyato hoti, udāhu aññasmimpīti?

Ekasmiṃyeva niyato, āsevanavasena bhavantarepi taṃ diṭṭhiṃ roceti evā”ti -

Vuttaṃ. Tatoyeva ca sumaṅgalavilāsiniyampi vuttaṃ -

“Ye vā pana tesaṃ laddhiṃ gahetvā rattitṭhāne divātṭhāne nisinnā sajjhāyanti vīmaṃsanti, tesaṃ ‘karoto na karīyati pāpaṃ, natthi hetu, natthi paccayo, mato ucchijjatī’ti tasmīṃ ārammaṇe micchāsati santiṭṭhati, cittaṃ ekaggaṃ hoti, javanāni javanti. Paṭhamajavane satekicchā honti, tathā dutiyādīsu. Sattame buddhānampi atekicchā anivattino ariṭṭhakaṇṭakasadisā, tattha koci ekaṃ dassanaṃ okkamati, koci dve, koci tīṇipi, ekasmiṃ okkantepi dvīsu tīsu okkantesupi niyatamicchādiṭṭhikova hoti. Patto saggamaggāvaraṇaṇceva mokkhamaggāvaraṇaṇca, abhabbo tassattabhāvassa anantaraṃ saggampi gantum, pageva mokkhaṃ, vaṭṭakhāṇu nāmesa satto pathavigopako, yebhuyyena evarūpassa bhavato vuṭṭhānaṃ natthī”ti.

Piṭṭhicakkavāleti jhāyamānacakkavālassa parato ekasmiṃ okāse. Yaṃ jhāyamānānaṃ ajjhāyamānānaṇca cakkavālānamantaraṃ, yattha lokantarikanirayasamaññā, tādise ekasmiṃ okāse. Paccatiyevāti cakkavāle jhāyamāne ajjhāyamānepi attano kammabalena paccatiyeva.

311. Catutthe “mā khalī”ti vacanaṃ upādāya evaṃladdhanāmoti taṃ kira sakaddamāya bhūmiyā telaghaṭaṃ gahetvā gacchantam, “tāta, mā khalī”ti sāmiko āha. So pamādena khalitvā patitvā sāmikassa bhayena palāyitum āraddho. Sāmiko upadhāvitvā sāṭakakaṇṇe aggahesi. So sāṭakaṃ chaḍḍetvā acelako hutvā palāto paṇṇena vā tiṇena vā paṭicchādetumpi ajānanto jātārūpeneva ekaṃ gāmaṃ pāvīsi. Manussā taṃ disvā “ayaṃ samaṇo arahā appiccho, natthi iminā sadiso”ti pūvabhaddhāni gahetvā upasaṅkamitvā “mayhaṃ sāṭakaṃ anivattabhāvena idaṃ uppanna”nti tato paṭṭhāya sāṭakaṃ labhitvāpi na nivāsesi, tadeva ca pabbajjaṃ aggahesi. Tassa santike aññepi aññepi pañcasatā manussā pabbajjīsu. Taṃ sandhāyetaṃ vuttaṃ - “mā khalīti vacanaṃ upādāya evaṃladdhanāmo titthakaro”ti.

Samāgataṭṭhāneti dvinnam nadīnaṃ udakappavāhassa sannipātaṭṭhāne. Dvinnam udakānanti dvinnam udakappavāhānaṃ. Yathāvuttaṭṭhāne macchaggahaṇatthaṃ khipitabbato khippaṃ, kuminaṃ, tadeva idha khippanti vuttaṃ. Tenāha - “kumina”nti. Ucchūhīti udakaucchūhi. Tucchapuriso ariyadhammābhāvato. Jhānamattampi hi tassa nattheva, kuto ariyamaggo. Manussakhippaṃ maññeti manussā patitvā byasanappattiatthaṃ oṭṭitaṃ kuminaṃ viya. Tenāha - “mahājanassā”tiādi.

312. Pañcamādīsu bāhirakasāsananti avisesena vuttaṃ - tassa sabbassapi aniyyānikattā satthupaṭiññassapi asabbaññubhāvato. Tenāha - “tattha hī”tiādi. Gaṇoti sāvakagaṇo. Tathābhāvāyāti ācariyena vuttākāratāya samaṅgibhāvattam. Jaṅghasatanti bahū aneke satte. Samakameva akusalaṃ pāpuṇātīti tesaṃ sabbesaṃ ekajjhaṃ samādapanepi tesaṃ akusalena samakameva akusalaṃ pāpuṇāti ekajjhaṃ bahūnaṃ samādapanepi tathā ussahanassa balavabhāvato. Visum visum samādapane vattabbameva natthi. Yathā hi dhammacariyāyaṃ samakamevāti vattabbā kalyāṇamittatā, evaṃ adhammacariyāyaṃ akalyāṇamittatāti.

313. Suṭṭhu akkhātetī ekantato niyyānikabhāvena akkhāte. Satthā ca sabbaññū hotīti asabbaññuno niyyānikabhāvena kathetum asakkuṇeyyattā. Dhammo ca svākkhāto sammāsambuddhappaveditattā. Gaṇo ca suppaṭipanno satthārā suvinītattā.

Samādapako hītiādi suppaṭṭipattiyā nidassanaṃ daṭṭhabbaṃ.

314. Pamāṇaṃ jānitabbanti “ayaṃ ettakena yāpeti, imassa ettakaṃ dātuṃ yutta”nti evaṃ pamāṇaṃ jānitabbāṃ. Atireke...pe... nibbānasampatti vā natthi durakkhātattā dhammassa. Tassāti paṭiggāhakassa. Appicchapaṭipadā nāma natthi durakkhāte dhammavinayeti adhippāyo.

315. Dāyakassa vaso nāma uḷāruḷāratābhedo ajjhāsaya. Deyyadhammassa pana thokabahutāva deyyadhammassa vaso nāma. Attano thāmoti yāpanappamāṇaṃ. Yadi hītiādi “katha”ntiādinā saṅkhepato vuttassa atthassa vivaraṇaṃ. Anuppannassāti anuppanno assa puggalassa. Cakkhubhūto hotīti mahājanassa cakkhu viya hoti. Sāsanaṃ ciraṭṭhititaṃ karotīti anuppannalābhuppādanena mahājanassa pasāduppādanena ca ciraṭṭhitikaṃ karoti.

Kuṭumbariyavihāreti kuṭumbariyagāmasannissitavihāre. Bhuñjanatthāyāti tasmimyeva gehe nisīditvā bhuñjanatthāya. Gahetvā gamanatthāyāti gehato bahi gahetvā gamanatthāya. Dhurabhattānīti niccabhattāni. Cūḷupaṭṭhākanti veyyāvaccakaraṃ. Vīmaṃsitvāti yathā uddissa kataṃ na hoti, evaṃ vīmaṃsitvā. Mahājano appiccho bhavitum maññatīti mahājano sayamaṃ appiccho bhavitum maññati diṭṭhānugatiṃ āpajjanena. Mahājanassāti bahujanassa. Avattharivāti vitthārikaṃ katvā.

316. Pañcātapatappanaṃ catūsu passesu aggisantāpassa upari sūriyasantāpassa ca tappanaṃ, tañca kho gimhakāle. Chinnappapātapabbatasikharato patanaṃ maruppapātapatanaṃ. Pubbaṇhādīsu ādiccābhimukkhāvaṭṭanaṃ ādiccānuparivattanaṃ.

317. Ayampīti svākkhāte dhammavinaye kusītopi. Sāmaññanti tapacaraṇaṃ. Dupparāmaṭṭhanti micchācaritaṃ saṃkiliṭṭhaṃ. Nirayāyupakaḍḍhatīti nirayadukkhāya naṃ kaḍḍhati.

318. Vuttappakāreti pañcātapatappanādi ke vuttappakāre.

319. Evanti vuttappakārāya cittappasādavhayasuppaṭṭipattiyā. Tena samaṇadhammakaraṇasukhañca saṅgaṇhāti.

320. Navakanipāteti imasmimyeva aṅguttaranikāye vakkhamānaṃ navakanipātaṃ sandhāyāha. Nava puggalāti sattakkhattuparamakolaṃkolādayo nava puggalā. Sabbatthāti imasmim sutte vuttāvasiṭṭhesu sabbesu suttesu.

Tatīyavaggavaṇṇanā niṭṭhitā.

16. Ekadhammapāḷi

4. Ekadhammapāḷi-catutthavaggavaṇṇanā

322. Catutthassa paṭhame saññāṇabhūtāti upalakkhaṇabhūtā. Pañcadasayojanāvaṭṭakkhandhāti pañcadasayojanakkhandhaparikkhepā. Yathā cāti ca-saddena kadambarukkhādīnaṃ kappatṭhāyibhāvaṃ viya yojanasatubbedhādibhāvaṃ samuccinoti, na pana jambuyā jambudīpassa viya tehi aparagoyānādīnaṃ saññāṇabhāvaṃ. Rāmaṇeyyakanti ramaṇīyabhāvaṃ. Sesapadesūti vanarāmaṇeyyakādipadesu. Uggataṃ kūlaṃ ussitabhāvo etassāti

ukkūlaṃ, vigataṃ apagataṃ kūlaṃ etassāti vikūlanti āha - “unnataṭṭhānaṃ ninnataṭṭhāna”nti ca. Nandiyāvaṭṭamacchapiṭṭhenevāti kujjakakulisakamacchasaṅghātapīṭṭheneva.

323. Dutiyādīsu cattāro apāyā aññatra manussehīti adhippetā, na devā aññatra manussehīti hīnāya jātiyā adhippetattā. Upādāyupādāyāpi majjhimadeso labbhati, yattha gati bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ upāsakānaṃ upāsikānaṃ aññesampi kammavādikiriyavādiviññujātikānaṃ, yo patirūpadesoti vuccati. Tenāha - “sakalopi hī”tiādi.

324. Eḷāti doso. Tenāha - “niddosamukhāti attho”ti.

326. Tathāgatassa guṇe jānitvā cakkhunāpi dassanaṃ dassanameva, ajānitvā pana dassanaṃ tiracchānagatānampi hotiyevāti āha - “ye tathāgatassa guṇe jānitvā”tiādi.

327. Pakāsetvā kathitanti saccāni pakāsetvā kathitaṃ.

328. Sutānaṃ dhammānaṃ asammoso dhāraṇanti āha - “dhārentīti na pammussantī”ti.

329. Atthānatthaṃ upaparikkhantīti “ayaṃ imissā pāliyā attho, ayaṃ na attho”ti atthānatthaṃ upaparikkhanti. Anatthaparihārena hi atthaggaṇaṃ yathā adhammaparivajjanena dhammappaṭipatti.

330. Anulomapaṭipadanti nibbānassa anulomikaṃ paṭipadaṃ.

331. Saṃvegajanakesu kāraṇesūti saṃvegajanakesu jātiādīsu kāraṇesu. Saṃvejanīyesu ṭhānesu sahottappaññaṃ saṃvego.

332. Upāyenāti yena upāyena vaṭṭūpacchedo, tena upāyena. Padhānavīriyaṃ karontīti sammappadhānasaṅkhātāṃ vīriyaṃ karonti uppādentī.

333. Vavassajīyanti vissajjīyanti ettha saṅkhārāti vavassaggo, asaṅkhatā dhātūti āha - “vavassaggo vuccati nibbāna”nti.

334. Uttamannānanti uttamānaṃ pañcannaṃ bhojanānaṃ. Uttamarasānanti uttamānaṃ rasānaṃ. Uñchācārenāti uñchācariyāya kassaci apariggahabhūtaṃ kiñci ayācitvā gahaṇaṃ uñchācāro. Ettha cātiādīnaṃ annādīnaṃ aggabhāvo nāma manāpaparamo icchitakkhaṇalābho, na tesāṃ lābhitāmattanti dasseti. Paṭilabhantīti denti paṇītabhāvena. Bhattassa ekapātīti ekapātipūraṃ bhattaṃ. Idaṃ kiṃ nāmāti “idaṃ annaggarasaggaṃ nāma hoti, na hotī”ti pucchati. Uñchena kapālābhatenāti missakabhattena. Yāpenteti yāpanasīsenā yāpanahetuṃ bhattaṃ vadati. Upādāya aggarasaṃ nāmāti taṃ taṃ upādāyupādāya annaggarasaggaṃ datṭhabbanti dasseti. Cakkavattiāhārato hi cātumahārājikānaṃ āhāro aggoti evaṃ yāva paranimmitavasavattidevā netabbaṃ.

335. Attharaso nāma cattāri sāmāññaphalāni “ariyamaggānaṃ phalabhūto raso”ti katvā. Dhammaraso nāma cattāro maggā “sāmāññaphalassa hetubhūto raso”ti katvā vimuttiraso nāma amataṃ nibbānaṃ “sabbasaṅkhārasamatho”ti katvā.

Catutthavaggavaṇṇanā niṭṭhitā.

Jambudīpapeyyālo niṭṭhito.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Υποσχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια. 4. Η συλλογή των αριθμημένων ομιλιών - Υποσχόλια. 01. Υποσχόλια για το βιβλίο του ενός. 16. Κείμενο για το ένα πράγμα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org